

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot obsega:

- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 z dne 14. 10. 2004),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 70/06 z dne 6. 7. 2006),
- Pravilnik o spremembi Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 58/09 z dne 27. 7. 2009),
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 93/10 z dne 25. 11. 2010),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvi Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 23/15 z dne 3. 4. 2015),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 7/19 z dne 1. 2. 2019),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvi Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 53/23 z dne 10. 5. 2023).

PRAVILNIK

O DOLOČITVI IN VARSTVU NARAVNIH VREDNOT

(neuradno prečiščeno besedilo št. 6)

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(splošna določba)

(1) Ta pravilnik določa dele narave, ki so zaradi svojih lastnosti spoznani za naravne vrednote, jih razvrsti na naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena ter ureja podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve in druga obvezna pravila ravnanja za njihovo varstvo.

(2) Ta pravilnik določa za naravne vrednote dele narave, ki imajo lastnosti jame v skladu z zakonom, ki določa varstvo podzemnih jam (v nadaljnjem besedilu: jama), in jih razvršča glede režima vstopa na odprte jame s prostim ali nadzorovanim vstopom ali zaprte jame.

(3) Ta pravilnik ne določa podrobnejših varstvenih in razvojnih usmeritev ter drugih obveznih pravil ravnanja za varstvo mineralov in fosilov.

II. DOLOČITEV IN RAZVRSTITEV NARAVNIH VREDNOT

2. člen

(določitev naravnih vrednot)

(1) Del narave se določi za naravno vrednoto na osnovi strokovnih meril vrednotenja s primerjanjem njegovih lastnosti z lastnostmi drugih delov narave, ki so glede na značilnosti naravnih pojavov in naravnih oblik med seboj primerljivi.

(2) Naravne vrednote so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika, z navedbo naslednjih podatkov:

1. identifikacijska številka,
2. ime naravne vrednote,
3. razvrstitev na naravno vrednoto državnega ali lokalnega pomena,
4. kratka oznaka naravne vrednote,
5. opredelitev zvrsti naravnih vrednot in
6. geografska opredelitev lokacije naravne vrednote z Gauss-Kruegerjevimi koordinatami.

(3) Jame so določene v prilogi 1 tega pravilnika, z navedbo naslednjih podatkov:

1. identifikacijska številka,
2. ime jame,
3. pomen,
4. kratka oznaka jame – naravne vrednote,
5. zvrst,
6. geografska opredelitev lokacije jame (vhoda v jamo) in
7. opredelitev režima vstopa.

(4) Pri naravnih vrednotah, za katere se zaradi njihove občutljivosti upravičeno domneva, da bi objava natančne kratke oznake in točne lokacije lahko povzročila neustrezno rabo ali povečano ogledovanje in obiskovanje, ki bi lahko ogrozilo naravno vrednoto, so Gauss-Kruegerjeve koordinate v prilogi 1 tega pravilnika zaokrožene na 5 km, kratka oznaka pa je posplošena.

(5) Pri naravnih vrednotah iz prejšnjega odstavka se identifikacijski številki doda posebna oznaka.

(6) Pri naravnih vrednotah, katerih površina je večja od 1 km², in naravnih vrednotah linijskega značaja, ki so daljše od 1 km, se identifikacijski številki doda posebna oznaka.

3. člen

(opredelitev naravnih vrednot po zvrsteh)

(1) Naravne vrednote se opredelijo z eno ali več zvrstmi glede na eno ali več lastnosti, ki opredeljujejo del narave za naravno vrednoto in so pogojene z značilnostmi naravnih pojavov in naravnih oblik.

(2) Zvrsti naravnih vrednot so: površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna, oblikovana naravna vrednota in krajinska vrednota ter mineral in fosil .

(3) Naravna vrednota se opredeli z zvrstjo iz prejšnjega odstavka tudi, če ima le njen del lastnosti iz prvega odstavka tega člena.

(4) Pri naravnih vrednotah iz petega odstavka prejšnjega člena je v prilogi 1 tega pravilnika najprej podana zvrst, ki opredeljuje celotno naravno vrednoto, v oklepaju pa sledijo morebitne zvrsti, ki opredeljujejo njene dele.

4. člen

(kartografska opredelitev naravnih vrednot)

(1) Meje naravnih vrednot iz priloge 1 tega pravilnika so določene v merilu 1:5000 v digitalni obliki kot sloj geografskega informacijskega sistema.

(2) Digitalni sloj geografskega informacijskega sistema se izdelava v dveh variantah, pri čemer prva varianta ni dostopna javnosti, druga varianta pa je dostopna javnosti.

(3) Prva varianta digitalnega sloja geografskega informacijskega sistema vsebuje podatke o natančnih legah naravnih vrednot iz priloge 1 tega pravilnika, vključno s podatki o natančnih legah naravnih vrednot iz tretjega odstavka 2. člena tega pravilnika.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko nosilec urejanja prostora za potrebe priprave prostorskih aktov oziroma umeščanja objektov v prostor pridobi prvo varianto digitalnega sloja geografskega informacijskega sistema, vključno s podatki o natančnih legah naravnih vrednot iz tretjega odstavka 2. člena tega pravilnika. S temi podatki mora nosilec urejanja prostora ravnati na način, ki zagotavlja, da ti podatki niso dostopni javnosti. Podatki o natančnih legah naravnih vrednot iz tretjega odstavka 2. člena tega pravilnika se pošljejo nosilcu urejanja prostora s pisnim opozorilom glede omejitve njihove dostopnosti javnosti.

(5) Druga varianta digitalnega sloja geografskega informacijskega sistema se izdelava tako, da so lege naravnih vrednot iz tretjega odstavka 2. člena tega pravilnika prikazane s koordinatami, ki so zaokrožene na pet km.

(6) V primeru iz tretjega odstavka prejšnjega člena se geografska opredelitev lege dela naravne vrednote izvede v naravovarstvenih smernicah.

(7) Če je mejo naravnih vrednot treba opredeliti po mejah parcel iz zemljiškega katastra, se pri določitvi take meje v naravno vrednoto vključi tudi parcela, prek katere poteka geografska meja naravne vrednote, če je večina parcele ali njen centroid znotraj naravne vrednote.

(8) Podatke o naravnih vrednotah iz priloge 1 tega pravilnika hrani ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), kot digitalni zapis v registru naravnih vrednot. Podatki iz registra naravnih vrednot so dostopni javnosti na spletni strani ministrstva v drugi varianti digitalnega sloja geografskega informacijskega sistema.

5. člen

(določitev mineralov in fosilov)

Minerali in fosili so določeni v prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika, z navedbo naslednjih podatkov:

1. zaporedna številka,
2. vrsta ali tip minerala oziroma fosila in
3. opis minerala oziroma fosila.

III. PRAVILA RAVNANJA ZA VARSTVO NARAVNIH VREDNOT

6. člen

(varstvene usmeritve in naravovarstvena soglasja)

(1) Varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot oziroma območje vpliva na naravne vrednote so določene v predpisu, ki ureja zvrsti naravnih vrednot.

(2) Podrobnejše varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot oziroma območja vpliva na naravne vrednote so varstvene usmeritve za zvrst ali zvrsti naravnih vrednot, med katere je naravna vrednota uvrščena v skladu s 3. členom tega pravilnika. Določene so v prilogi 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Za izvajanje posegov v naravo na naravnih vrednotah je treba pridobiti naravovarstvene pogoje in naravovarstveno soglasje, skladno s predpisi s področja graditve objektov in ohranjanja narave.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka v poselitvenih območjih naselij na naravnih vrednotah, ki so večje od 1 km², ni treba pridobiti naravovarstvenih pogojev in naravovarstvenega soglasja.

(5) Naravovarstveno soglasje je treba pridobiti tudi za enostavne objekte, če se ti izvajajo na naravnih vrednotah iz drugega odstavka 9. člena tega pravilnika.

7. člen

(načini določitve usmeritev v naravovarstvenih smernicah)

(1) Za posamezno naravno vrednoto oziroma območje vpliva na naravno vrednoto se na podlagi varstvenih usmeritev iz tega pravilnika ter ob upoštevanju lokacije skupaj z dejansko oziroma pričakovano ogroženostjo naravne vrednote določijo v naravovarstvenih smernicah usmeritve, izhodišča in pogoji (v nadaljnjem besedilu: usmeritve) za tak način izvajanja dejavnosti in posegov, ki zagotavlja ohranitev lastnosti naravne vrednote.

(2) Če je naravna vrednota v celoti opredeljena z več zvrstmi, se usmeritve določijo na način iz prejšnjega odstavka, glede na zvrsti naravnih vrednot, s katerimi je naravna vrednota opredeljena.

(3) Če je naravna vrednota opredeljena z več zvrstmi, pri čemer se ena zvrst nanaša na celoto, druge pa na njene dele, se usmeritve določijo na način iz prvega odstavka tega člena ter tako, da se za celotno naravno vrednoto določijo usmeritve za zvrst, kateri pripada naravna vrednota v celoti, za dele naravne vrednote, ki izkazujejo lastnosti drugih zvrsti, pa usmeritve za te zvrsti.

(4) Če je naravna vrednota iz prejšnjega odstavka površinsko večja od 1 km² oziroma linijsko daljša od 1 km, se usmeritve določijo na način iz prvega odstavka tega člena ter tako, da se za celotno naravno vrednoto upoštevajo samo usmeritve iz predpisa, ki določa zvrsti naravnih vrednot. Za geografsko določene dele naravne vrednote, ki so značilni oziroma prevladujoči za zvrst, kateri ta naravna vrednota v celoti pripada, se upoštevajo tudi podrobnejše varstvene usmeritve iz tega pravilnika.

8. člen

(razvojne usmeritve)

(1) Razvojne usmeritve so določene v predpisu, ki določa zvrsti naravnih vrednot.

(2) Podrobnejše razvojne usmeritve so določene v prilogi 4 tega pravilnika na način varstvenih usmeritev v delu, ki se nanaša na posege in dejavnosti človeka, ki zadevajo prednostno rabo naravnih vrednot, kot je doživljanje narave, izobraževanje, vzgoja, znanstveno-raziskovalno delo in naravi prijazna rekreacija.

9. člen

(omejitev ogledovanja in obiskovanja naravnih vrednot)

(1) Ogledovanje in obiskovanje naravnih vrednot oziroma njihovih delov, za katere se zaradi njihove občutljivosti upravičeno domneva, da bi prisotnost ljudi nanje vplivala negativno, se lahko omeji ali izjemoma prepove z odločbo ministra, pristojnega za ohranjanje narave, na podlagi strokovnega predloga organizacije, pristojne za ohranjanje narave.

(2) Naravne vrednote iz prejšnjega odstavka so zlasti: majhna rastišča rastlin ogroženih vrst, nahajališča živali ogroženih vrst, nahajališča redkih fosilov ali mineralov ter geološke ali geomorfološke naravne vrednote, ki so občutljive na fizične vplive.

(3) Naravne vrednote, na katerih se ogledovanje in obiskovanje omeji, se za namene ogledovanja in obiskovanja predhodno uredi in opremi, zlasti tako, da se jih opremi z oznakami z napotili glede priporočenega ravnanja ob ogledovanju ali obisku ali se zagotovi fizična zaščita.

(4) Naravne vrednote, na katerih se ogledovanje in obiskovanje prepove, se ustrezno fizično zaščititi.

(5) Na podlagi pravnomočne odločbe iz prvega odstavka tega člena se izvedejo ukrepi iz prejšnjih dveh odstavkov po predhodnem dogovoru z lastniki zemljišč, na katerih se te naravne vrednote nahajajo, s sklenitvijo pogodbe o varstvu ali skrbništvu naravne vrednote v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave.

(6) Varstvene usmeritve za ogledovanje ali obiskovanje takih naravnih vrednot so določene v prilogi 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

10. člen

(označevanje naravnih vrednot)

Naravno vrednoto se lahko označi v naravi na način, določen s predpisom, ki ureja označevanje zavarovanih območij naravnih vrednot.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

11. člen

Za poselitveno območje iz četrtega odstavka 6. člena te uredbe se do sprejema prostorskih aktov v skladu s predpisi, s področja urejanja prostora, štejejo ureditvena območja naselij in druge poselitvene površine zunaj ureditvenih območij naselij iz prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin, veljavnih na dan uveljavitve tega pravilnika.

12. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

[Priloga 1: Seznam naravnih vrednot in njihova razvrstitev na vrednote državnega in lokalnega pomena; Seznam naravnih vrednot – delov narave, ki imajo lastnosti jame v skladu z zakonom, ki določa varstvo podzemnih jam, in njihova razvrstitev glede režima vstopa na odprte jame s prostim ali nadzorovanim vstopom ali zaprte jame](#)

[Priloga 2: Minerali in fosili](#)

Priloga 3: **(črtana)**

[Priloga 4: Podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve](#)